

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
w Domu Zakonnym Zgromadzenia Świętego Michała Archanioła w Stalowej Woli
wersja skrócona dla dzieci i młodzieży

Preambuła

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez Kościół, w tym Dom Zakonny Zgromadzenia Świętego Michała Archanioła w Stalowej Woli jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Celem „Standardów Ochrony Małoletnich” jest zapewnienie dzieciom sprzyjających warunków do rozwoju, w tym rozwoju duchowego zgodnie z ich indywidualnymi możliwościami i potrzebami, w atmosferze życzliwości, szacunku, akceptacji i bezpieczeństwa.

Wstęp

1. Standardy są dostępne dla małoletnich w domu zakonnym w wersji skróconej w gablocie, zakrystii i na stronie internetowej.
2. W domu zakonnym działa Zespół do Spraw Prewencji powołany przez przełożonego oraz wyznaczona jest tzw. osoba zaufana.
3. Jeżeli w procedurach jest mowa o:
 - **dziecku, małoletnim** – określa to każdą osobę od urodzenia do ukończenia 18-tego roku życia,
 - **opiekunie dziecka** – oznacza to osobę uprawnioną do reprezentacji dziecka, w szczególności jego rodziców lub opiekunów prawnych. W myśl niniejszego dokumentu opiekunem jest również rodzic zastępczy,
 - **personelu kościelnym** – oznacza to duchownego, osobę zakonną lub inną osobę zatrudnioną przez Kościół na podstawie umowy o pracę, umowy cywilnoprawnej, a także osobę zaangażowaną w działalność duszpastersko - katechetyczną lub inne osoby współpracujące niezależnie od podstawy prawnej tej współpracy, dobrowolnie lub nieodpłatnie,
 - **krzywdzeniu dziecka** – określa to popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka, zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbanie przez jakąkolwiek osobę, w tym personel,
 - **wizerunku** – należy przez to rozumieć podobiznę na rysunku, obrazie, zdjęciu itp., lub sposób, w jaki dana osoba lub rzecz jest postrzegana i przedstawiana,
 - **zgodzie opiekuna** – oznacza to zgodę rodziców albo zgodę opiekunów, rodziców zastępczych lub opiekunów tymczasowych,
 - **przemocy rówieśniczej** – określa to sytuację, w której małoletni w wyniku działań swoich rówieśników doznaje krzywdy (w szczególności przezywanie, dogadywanie, ośmieszanie, wykluczenie z grupy, ingerowanie, nastawianie innych przeciwko, wysyłanie złośliwych SMS-ów, maili, wpisy w serwisie społecznościowym, umieszczanie w Internecie zdjęć i filmów ośmieszających rówieśnika),
 - **cyberprzemocy** – oznacza to wszelką przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych – komunikatorów, czatów, stron internetowych, mediów

społecznościowych, blogów, SMS-ów, MMS-ów. Może mieć formę wulgarnych wiadomości, obraźliwych komentarzy (hejt, trolling), rozpowszechniania zdjęć ukazujących dziecko w niekorzystnym świetle, zastraszania, śledzenia (cyberstalking), ujawniania tajemnic (outing) itp.,

- **przemocy domowej** – oznacza to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób, w szczególności narażające na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia, naruszające godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym wolność seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą (art. 2 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej),

- **zaniedbywaniu dziecka** – należy przez to rozumieć chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie jego podstawowych potrzeb fizycznych, psychicznych, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju,

- **przemocy fizycznej wobec dziecka** – oznacza to przemoc, w wyniku której dziecko doznaje fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone. Krzywda ta następuje w wyniku działania bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za dziecko. Przemoc fizyczna wobec dziecka może być czynnością powtarzalną lub jednorazową,

- **przemocy psychicznej i emocjonalnej wobec dziecka** – oznacza to przewlekłą, nie fizyczną, szkodliwą interakcję wobec dziecka, obejmującą zarówno działania jak i zaniechania,

- **dziecku wykorzystywanym seksualnie** – należy przez to rozumieć każde dziecko w wieku bezwzględnej ochrony jeśli osoba dojrzała seksualnie dopuszcza się zaangażowania dziecka w jakąkolwiek aktywność natury seksualnej, której intencją jest zaspokojenie osoby dorosłej,

- **osobie zaufanej** – określa to osobę wyznaczoną przez przełożonego/administratora, cieszącą się zaufaniem, odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach dotyczących przemocy.

STANDARD I

Zasady bezpiecznej rekrutacji personelu i osób zaangażowanych duszpastersko w domu zakonnym oraz zasady przygotowania do pracy z małoletnimi

Zasady bezpiecznej rekrutacji personelu

1. Personel mający kontakt z dzieckiem przed nawiązaniem stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do działalności duszpastersko – katechetycznej składa oświadczenie pod odpowiedzialnością karną o braku przeciwwskazań do pracy z dziećmi, w tym w szczególności o niekaralności za przestępstwa popełnione wobec dzieci.

STANDARD II

Obowiązki spoczywające na duszpasterzach, animatorach, wolontariuszach osób małoletnich w domu zakonnym

1. Wspieranie dzieci w ich rozwoju ku dojrzałości.
2. Dbanie o respektowanie zasad kultury (wobec dzieci i między nimi).
3. Czuwanie nad równym traktowaniem dzieci, z uwzględnieniem ich potrzeb i osobistych uwarunkowań.
4. Dbanie o przestrzeganie prawa do nienaruszalności cielesnej i prywatności.
5. Organizowanie działań duszpasterskich w miejscach bezpiecznych.
6. Utrzymywanie możliwie żywego i transparentnego kontaktu z rodzicami dzieci.
7. Dbanie o przestrzeganie zasad prywatności i ochrony wizerunku oraz danych osobowych dzieci.

STANDARD III

Funkcjonowanie Zespołu do Spraw Prewencji

1. Przełożony powołuje Zespół do Spraw Prewencji. W jego skład wchodzi:
 - osoba odpowiedzialna za standardy ochrony dzieci,
 - osoba zaufana,
 - osoba odpowiedzialna za interwencję.
2. Osoba zaufana powołana jest do przyjmowania zgłoszeń w przypadku naruszenia standardów lub zaistnienia incydentów przemocy. Współpracuje ściśle z osobą odpowiedzialną za interwencję. Osoby te zobowiązane są do zachowania poufności.

STANDARD IV

Zasady bezpiecznych relacji pomiędzy personelem zatrudnionym i pomagającym duszpastersko w domu zakonnym a dziećmi

1. Stosuje się następujące zasady w relacjach z dzieckiem:
 - w komunikacji z dzieckiem należy zachować cierpliwość, szacunek, uwzględniać jego godność i potrzeby,
 - niedopuszczalne jest stosowanie przemocy w jakiegokolwiek formie,
 - należy unikać faworyzowania, traktować równo bez względu na płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd,

- należy chronić informacje wrażliwe dotyczące dziecka, nie ujawniać informacji osobom nieuprawnionym,
- należy szanować prawo dziecka do prywatności, a jeśli konieczne jest odstępianie od zasady poufności, aby chronić dziecko, należy wyjaśnić mu to najszybciej jak to możliwe, z uwzględnieniem zasady adekwatności,
- nie należy dotykać dziecka w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny, ani w sposób nieadekwatny do relacji duszpasterskich lub wychowawczych,
- dotyk dziecka jest możliwy tylko w sposób szanujący jego komfort i bezpieczeństwo,
- nie wolno nawiązywać z dzieckiem jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych,
- nie wolno proponować dzieciom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, nie wolno również tolerować ich posiadania oraz zażywania przez dzieci,
- jeśli zachodzi taka konieczność właściwą formą komunikacji z dziećmi i ich opiekunami poza godzinami pracy czy ustalonymi zajęciami są kanały służbowe (e- mail, telefon służbowy, komunikator społecznościowy).

Zasady chroniące w kontakcie bezpośrednim

1. Wszystkie spotkania z dziećmi na terenie domu zakonnego powinny być organizowane w miejscach oficjalnych, ogólnodostępnych i do tego przygotowanych.
2. Nie można przebywać z dzieckiem sam na sam w warunkach odizolowanych. Jeżeli dobro dziecka wymaga indywidualnego spotkania, nie może się ono odbywać w sekrecie (zalecane jest powiadomienie rodziców lub przełożonego) i w warunkach odizolowanych.
3. Dzieci nie mogą przebywać w zakonnych pomieszczeniach mieszkalnych bez opieki rodzica lub opiekuna prawnego. Nie powinny też towarzyszyć duszpasterzom w miejscach lub w sprawach niezwiązanych ze sprawowaniem posługi lub formacją.
4. Dzieci powinny zawsze pozostawać pod opieką osoby dorosłej. Podczas pełnienia funkcji wychowawczych opiekunowie nie mogą pozostawać pod wpływem alkoholu lub substancji psychoaktywnych ani przyjmować ich w obecności dzieci.
5. Dzieci na terenie parafii nie mogą przebywać pod wyłączną opieką innego dziecka, chyba że inaczej stanowią regulaminy religijnych ruchów duszpasterstwa.
6. Zakazuje się przewożenia dzieci prywatnymi samochodami, zwłaszcza w pojedynkę, bez wiedzy i wyraźnej zgody rodziców lub opiekunów prawnych.
7. Niestosowne jest skracanie dystansu przez przechodzenie na „ty” osoby dorosłej z dzieckiem.
8. W obecności dzieci nie wolno wypowiadać treści i żartów o podtekście seksualnym. Zabronione jest prezentowanie dzieciom treści obscenicznych, erotycznych, pornograficznych lub mających podtekst seksualny, zawierających sceny brutalnej przemocy bądź nieodpowiednich do wieku i wrażliwości odbiorców, w jakikolwiek sposób i za pomocą jakiegokolwiek urządzenia.

9. Każdy przypadek przemocy fizycznej, psychicznej (emocjonalnej) czy seksualnej pomiędzy dziećmi wymaga natychmiastowej reakcji ze strony opiekunów.

Zachowania niedozwolone wobec dzieci :

1. Wszelkie formy okazywania niechcianej czułości;
2. Dotykanie piersi, pośladków, genitaliów i ich okolic (choćby przez bieliznę lub odzież);
3. Pocałunki;
4. Mocne i zamykające uściski, uniemożliwiające przerwanie kontaktu;
5. Klepanie po pośladkach, udach, kolanach;
6. Łaskotanie lub mocowanie się w dużej bliskości cielesnej;
7. Masaże;
8. Sadzanie na kolanach;
9. Kładzenie się lub spanie obok;
10. Ocieranie się;
11. Seksualizacja i seksizm;
12. Różne formy poniżania oraz mobbing;
13. Używanie wulgaryzmów.

Zachowania właściwe wobec dzieci w naszym kręgu kulturowym:

1. Uścisk dłoni lub delikatne objęcie, przytulenie, pocałunki w policzek;
2. Delikatne poklepanie po ramionach lub plecach jako wyraz akceptacji wsparcia, pocieszenia;
3. Dotyk ramion, rąk czy barku jako wyraz bliskości;
4. Trzymanie się za ręce w czasie np.: zabawy lub dla uspokojenia wzburzenia emocjonalnego;
5. Trzymanie za ręce dzieci w czasie spaceru;
6. Siadanie w pobliżu małych dzieci;
7. Podnoszenie lub trzymanie na rękach dzieci do ok. 3-go roku życia;
8. Przytulanie i branie na kolana małych dzieci za zgodą ich rodziców i najlepiej w ich obecności.

STANDARD V

Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych

Zasady ochrony wizerunku małoletnich

1. Upublicznienie przez personel wizerunku dziecka wymaga pisemnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego dziecka.

2. Przed utrwaleniem wizerunku małoletniego należy dziecko oraz rodzica lub opiekuna prawnego poinformować o tym, gdzie będzie umieszczony zarejestrowany wizerunek i w jakim kontekście będzie wykorzystywany.
3. Wszystkie dzieci znajdujące się na zdjęciu/nagraniach muszą być ubrane, a sytuacja zdjęcia/nagrania nie jest dla dziecka poniżająca, ośmieszająca ani nie ukazuje go w negatywnym kontekście.

Ochrona danych osobowych małoletnich

1. Dane osobowe małoletniego podlegają ochronie.
2. Osoby prowadzące zajęcia z małoletnimi mają obowiązek zachowania w tajemnicy danych osobowych.

STANDARD VI

Zasady ochrony dotyczące kontaktów przez media oraz korzystania z Internetu

Zasady korzystania z telefonu komórkowego

1. Dzieci uczestniczące w spotkaniach nie mogą korzystać z telefonu komórkowego oraz innych prywatnych urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu z wyłączeniem sytuacji, w której wystąpiła pilna potrzeba skontaktowania się z rodzicami lub użycia telefonu w innej ważnej sprawie lub gdy małoletni czeka na ważną wiadomość (połączenie, sms). W takiej sytuacji małoletni ma obowiązek poinformować o tym fakcie personel i poprosić o pozwolenie na skorzystanie z telefonu.
2. Małoletni przynoszą telefony komórkowe na spotkania tylko za zgodą rodziców ponoszących odpowiedzialność za treści oglądane przez małoletniego.
3. Dom zakonny nie ponosi odpowiedzialności za zaginięcie, zniszczenie czy kradzież sprzętu przyniesionego przez małoletniego.
4. Na terenie domu zakonnego zabrania się małoletnim filmowania, fotografowania oraz utrwalania dźwięku na jakichkolwiek nośnikach cyfrowych z wyjątkiem wydarzeń, na rejestrację których, udzielono zgody.

Zasady korzystania z Internetu

1. Dom zakonny, zapewniając dzieciom dostęp do Internetu, wdraża środki bezpieczeństwa uniemożliwiające dostęp do treści stanowiących zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju.

STANDARD X

Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

1. W przypadku ujawnienia krzywdzenia małoletniego Zespół ds. Prewencji przygotowuje plan wsparcia małoletniego.
2. Plan wsparcia małoletniego obejmuje różne formy pomocy, w tym prawną, psychologiczną, socjalną i medyczną uwzględniając współpracę interdyscyplinarną w tym zakresie.

Przepisy końcowe

1. Standardy Ochrony Małoletnich w Domu Zakonnym Zgromadzenia Świętego Michała Archanioła w Stalowej Woli wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia.

Stalowa Wola, 14.08.2024r.

Przełożony Domu Zakonnego

Kodeks etycznego postępowania dla dzieci i młodzieży

Równe traktowanie i szacunek dla każdej osoby:

1. Traktuj innych tak, jak chcesz, aby inni traktowali Ciebie.
2. Pamiętaj, że każda osoba jest kimś wyjątkowym i szczególnie obdarowanym przez Boga. Należą się jej szacunek i troska o jej dobro.
3. Bądź tolerancyjny – szanuj odmienny wygląd, przekonania, poglądy i cechy rówieśników.
4. Pamiętaj, że przez różnorodność wzajemnie się ubogacamy.
5. Masz prawo do zabawy i relacji z każdym dzieckiem, ale pamiętaj, że nie zawsze inne dziecko ma chęć do kontaktu z Tobą w danym momencie.
6. Zachowaj otwartość i bądź wrażliwy na wszystkie osoby, nawet jeśli nie należą do grona Twoich najbliższych przyjaciół. Nie wykluczaj ich ze wspólnych działań, rozmów i szkolnych aktywności.

Zasady komunikacji między dziećmi:

1. Zachowuj życzliwość i szacunek wobec koleżanek i kolegów.
2. Pamiętaj, że każdy ma prawo do wyrażania swojego zdania, myśli i przekonań, o ile nie naruszają one dobra innych osób.
3. Słuchaj innych, gdy mówią.
4. Zachowuj kulturę słowa w każdej sytuacji.
5. Stosuj formy grzecznościowe.
6. Pytaj o zgodę na kontakt fizyczny (przytulenie, pogłaskanie).

Szacunek dla cudzej własności, prywatności i przestrzeni:

1. Szanuj rzeczy osobiste i mienie innych osób.
2. Zapytaj, jeśli chcesz pożyczyć od kogoś jakąś rzecz.
3. Nie przeglądaj prywatnych rzeczy innych osób bez ich zgody.
4. Nie rób zdjęć, nie nagrywaj ani nie rozpowszechniaj wizerunku innych osób bez ich wyraźnej zgody.
5. Pamiętaj, że każdy ma prawo do przestrzeni osobistej. Jeśli inna osoba potrzebuje chwili samotności, uszanuj to. Naruszanie tej przestrzeni może rodzić konflikty.

Zakaz stosowania przemocy w jakiegokolwiek formie:

1. Nie stwarzaj sytuacji, w których ktoś czułby się celowo pomijany, izolowany.
2. Nie stosuj przemocy fizycznej. Szturchanie, popychanie, kopanie czy siłowe przytrzymywanie kolegi lub koleżanki naruszają ich integralność fizyczną.
3. Szanuj przestrzeń intymną kolegów i koleżanek. Nigdy nie dotykaj ich w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
4. Nie wyśmiewaj, nie obgaduj, nie ośmieszaj, nie zawstydzaj, nie upokarzaj, nie lekceważ i nie obrażaj kolegów i koleżanek.
5. Nie wypowiadaj się w sposób obraźliwy o rodzicach kolegów i koleżanek.

6. Nie zwracaj się w sposób wulgarny do innych.
7. Pamiętaj, że żarty są wtedy żartami, kiedy nikt z ich powodu nie cierpi. Jeśli tak jest, natychmiast zakończ taką zabawę słowną.
8. Nie narażaj siebie i innych na sytuacje zagrażające życiu i zdrowiu fizycznemu czy psychicznemu.
9. Nie wyrażaj negatywnych, prześmiewczych komentarzy na temat zachowania, pracy, wyglądu kolegów i koleżanek.
10. Nie zabieraj rzeczy należących do innych bez ich zgody.

Wykaz telefonów i kontaktów wsparcia

116 111 – bezpłatny telefon zaufania dla dzieci i młodzieży (czynny całodobowo, 7 dni w tygodniu)

800 12 12 12 – bezpłatny telefon zaufania Rzecznika Praw Dziecka (czynny całodobowo, 7 dni w tygodniu)

19288 – Młodzieżowy Telefon Zaufania (od poniedziałku do piątku w godz. 15:00 – 19:00)

22 27 61 72 – telefon Stowarzyszenia „Opta” dla dzieci i nastolatków zaniedbanych, seksualnie wykorzystywanych, których rodzice piją

800 119 119 – telefon zaufania dla dzieci i młodzieży Towarzystwa Przyjaciół Dzieci (porady świadczone przez psychologa, psychoterapeutę i pedagoga codziennie w godz. 14:00 – 22:00)

800 120 226 – policyjny telefon zaufania

800 120 002 – niebieska linia dla ofiar przemocy w rodzinie

571 805 535 – dyżur telefoniczny „Zgłoś krzywdę” – można uzyskać informacje o procedurach kościelnych oraz wsparcie w przypadku trudności w zgłoszeniu krzywdy